

ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น กับ อนุสัญญาบาเซล (JTEPA vs Basel Convention)

ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

จากที่ไทยกับญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์กันมานานร่วม 120 ปี นับตั้งแต่ปี 2430 ซึ่งเป็นสายสัมพันธ์ที่ดีต่อกันทั้งในด้านการค้าและการลงทุน และด้วยสถานการณ์การค้าของเศรษฐกิจโลกปัจจุบันที่ขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมทำให้เกิดการแข่งขันกันอย่างเสรีและทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ไทยจึงเห็นควรดำเนินนโยบายการเปิดเขตการค้าเสรี (Free Trade Area: FTA) กับประเทศญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าสำคัญของไทย เพื่อกระชับความเป็นพันธมิตรที่ดีระหว่างกันให้แน่นแฟ้นต่อไป ภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA) ซึ่งพันธสัญญาเริ่มมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 เป็นต้นมา ความตกลง JTEPA เป็นการเปิดเขตการค้าเสรีที่มีกรอบครอบคลุมเรื่องการให้สิทธิประโยชน์มากขึ้น ทั้งด้านสินค้า ด้านบริการ และการลงทุน โดยเฉพาะการสร้างความร่วมมือในการพัฒนาต่าง ๆ อาทิ ความร่วมมืออุตสาหกรรมเหล็กไทย-ญี่ปุ่น และโครงการเศรษฐกิจสร้างมูลค่า เป็นต้น ในที่นี้จะกล่าวเฉพาะการเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าโดยการลดภาษี และด้านการลงทุน และผลกระทบ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การเปิดเสรีการค้าสินค้า การผูกพันลดภาษีนำเข้าระหว่างกันของทั้งสองฝ่าย ดังนี้
  - ฝ่ายไทย ผูกพันเปิดเสรีด้านภาษี 5,495 รายการ
  - ฝ่ายญี่ปุ่น ผูกพันเปิดเสรีด้านภาษี 8,612 รายการ

กรอบระยะเวลาของจำนวนรายการสินค้าลดภาษี	ไทย	ญี่ปุ่น
1. เป็นอัตราร้อยละ 0 ทันที	2,470	7,473
2. เป็นอัตราร้อยละ 0 ภายใน 2-5 ปี (2552-2555)	2,040	-
3. เป็นอัตราร้อยละ 0 ภายใน 3-5 ปี (2553-2555)	-	91
4. เป็นอัตราร้อยละ 0 ภายใน 6-10 ปี (2556-2560)	877	-
5. เป็นอัตราร้อยละ 0 ภายใน 7-15 ปี (2557-2565)	-	634
6. การลดไม่เหลือ 0 และสินค้าโควตา รวมถึงจะเจรจาใหม่	108	414

สินค้าอุตสาหกรรมพื้นฐานที่ญี่ปุ่นลดภาษีให้แก่ไทย ประกอบด้วยรายการ ดังนี้

- สินค้าแร่และโลหะลดเป็นร้อยละ 0 ทันทีทั้งหมด รวมทั้งยิปซัมและโดโลไมต์ซึ่งไทยส่งออกไปจำหน่ายยังประเทศญี่ปุ่นมากที่สุด
- สินค้ากลุ่มเซรามิก (พิกัด 69) และสินค้ากลุ่มแก้วและเครื่องแก้ว (พิกัด 70)
- สินค้ากลุ่มโลหะและผลิตภัณฑ์ลดเป็นร้อยละ 0 ทันที (พิกัด 72- 78)

- สินค้าอัญมณีและเครื่องประดับยกเลิกภาษีทันที (พิกัด 71.01-.05 และ 71.13-.17)
- สินค้าปิโตรเคมีและพลาสติกยกเลิกภาษีทันที / ยกเลิกใน 6 ปี

สินค้าอุตสาหกรรมพื้นฐานที่ไทยลดภาษีให้กับญี่ปุ่น ประกอบด้วยรายการ ดังนี้

- สินค้าแร่ลดลงเป็นร้อยละ 0 ทันที ยกเว้น ซอล์ก ยิปซัม ซีเมนต์ แกรนิต และ หินอ่อน จะลดเป็น 0 ภายใน 5 ปี เช่นเดียวกับ สินค้ากลุ่มแก้ว เซรามิก และเครื่องประดับ (2552-2555)
- สินค้าเหล็กชนิดที่ในประเทศผลิตไม่ได้ยกเลิกภาษีทันที
- สินค้าเหล็กแผ่นรีดร้อนแบ่งออกเป็น กลุ่มให้โควตาปลอดภาษีสำหรับเหล็กที่ผลิตได้ไม่พอความต้องการใช้เพื่อผลิตยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์ไปจนกว่าจะยกเลิกภาษีปีที่ 11 และ กลุ่มที่ให้คงภาษีไว้ 10 ปีแล้วยกเลิกภาษีในปีที่ 11

การเปิดเสรีด้านการลงทุน

1. การเปิดเสรีใช้แนวทาง positive list (ผูกพันที่จะเปิดเสรีเท่าที่ระบุไว้ในความตกลง) เป็นแนวทางเดียวกับการเปิดเสรีภายใต้กรอบ WTO โดยจะทบทวนข้อผูกพันการเปิดเสรีภายใน 5 ปี หลังความตกลงมีผลใช้บังคับ

2. ญี่ปุ่นผูกพันเปิดเสรีให้บริษัทไทย/คนไทยเข้าไปลงทุนในทุกสาขาโดยมีข้อยกเว้นที่สำคัญหลายสาขา อาทิ การทำเหมืองแร่ เป็นข้อยกเว้นที่ฝ่ายญี่ปุ่นยังไม่เปิดเสรีให้ไทยเข้าลงทุนได้อย่างเสรี เช่นเดียวกัน ไทยผูกพันให้ญี่ปุ่นเฉพาะภาคการผลิตรถยนต์ให้บริษัท/คนญี่ปุ่นถือหุ้นได้ น้อยกว่าร้อยละ 50 (หุ้นที่เหลือต้องถือโดยผู้ลงทุนไทย) โดยบริษัทดังกล่าวไม่ต้องขออนุญาตในการประกอบธุรกิจ

3. การให้การปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ยิ่ง (Most-Favoured Nation : MFN) จะไม่เป็นไปโดยอัตโนมัติ กล่าวคือ หากอนาคตฝ่ายใดเจรจา FTA กับประเทศที่สามแล้วให้ประโยชน์มากกว่า ไม่จำเป็นต้องเพิ่มการให้ประโยชน์นั้นแก่อีกฝ่ายโดยอัตโนมัติ จะมีการทบทวนข้อบท MFN ภายใน 6 ปี หลังความตกลงมีผลใช้บังคับ

ญี่ปุ่นเป็นคู่ค้าที่สำคัญและเป็นต่างชาติที่เข้ามาลงทุนโดยตรง (Foreign Direct Investment : FDI) ในไทยสูงสุด ทั้งนี้ การเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจระหว่างไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) จะส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมแร่และโลหะในบางกลุ่มที่ต้องปรับตัว เช่น อุตสาหกรรมเหล็ก อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน มีมูลค่าการค้าและการลงทุนสูงเกินระดับแสนล้านบาท ซึ่งอุตสาหกรรมแร่และโลหะนับเป็นอุตสาหกรรมพื้นฐานสำคัญ เพราะเป็นสินค้าที่ถูกนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมต่อเนื่องหลายสาขา อาทิ อุตสาหกรรมเหล็ก อุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน อุตสาหกรรมก่อสร้าง อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ อุตสาหกรรมแก้วและกระจก และอุตสาหกรรมเซรามิก เป็นต้น จึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากไทยยังจำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศจำนวนมากโดยเฉพาะจาก

ประเทศญี่ปุ่น JTEPA จึงส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมแร่และโลหะ และโครงการความร่วมมือระหว่างกัน ดังนี้

1. ผลกระทบด้านบวก

- การปรับลดอัตราภาษีลงช่วยลดต้นทุนการนำเข้าวัตถุดิบแก่ผู้ประกอบการผลิตในประเทศ เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับภาคการผลิต
- มีความมั่นคงด้านวัตถุดิบ โดยเฉพาะเป็นวัตถุดิบซึ่งในประเทศขาดแคลนหรือไม่สามารถผลิตได้หรือผลิตได้แต่ไม่เพียงพอสนองแก่ความต้องการใช้ เช่น ลินแร่ เศษโลหะ โลหะแท่ง เหล็กกิ่งสำเร็จรูป และ เหล็กคุณภาพพิเศษ เป็นต้น
- เพิ่มช่องทางขยายตลาดส่งออกให้มากขึ้นเมื่อญี่ปุ่นยกเลิกภาษีทันทีหลังจากที่ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับ เช่น กลุ่มอัญมณีและเครื่องประดับ เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เป็นต้น
- ส่งเสริมการค้าและการลงทุน และเกิดความร่วมมือในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ

2. ผลกระทบด้านลบ

- การนำเข้าสินค้าในกลุ่มพิกัดสินแร่ อาจถูกแอบแฝงโดยการนำเข้าสินค้าที่มีพิษปลอมปนและนำมาซึ่งปัญหาเรื่องขยะและสิ่งแวดล้อม
- ภาครัฐต้องสูญเสียรายได้เมื่ออัตราภาษีปรับลดลง เนื่องจากสินค้านำเข้าเป็นกลุ่มสินค้าที่มีมูลค่าการนำเข้าสูงมาก เช่น เหล็กและผลิตภัณฑ์เหล็ก
- แนวโน้มการพัฒนาเทคโนโลยีและศักยภาพของผู้ประกอบการในประเทศอาจให้ความสำคัญลดน้อยลงหากเลือกที่จะอาศัยสินค้านำเข้า
- ผู้ประกอบการในประเทศจะมีภาระต้นทุนในการปรับตัวเพื่อรองรับการแข่งขัน

สถานการณ์การค้าแร่และโลหะระหว่างไทย-ญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นเป็นประเทศคู่ค้าสำคัญอันดับ 2 ของไทยรองจากการค้ากับกลุ่มอาเซียน ซึ่งที่ผ่านมามูลค่าการค้าไทย-ญี่ปุ่นขยายตัวมากขึ้น คือในปี 2545 จากระดับ 1.1 ล้านล้านบาท เป็น 1.6 ล้านล้านบาทในปี 2548-2550 ยอดการค้ารวมของไทยกับญี่ปุ่นในปี 2550 มูลค่าจำนวน 1,613,597 ล้านบาท เป็นการนำเข้า 988,536 ล้านบาท และส่งออกจำนวน 625,061 ล้านบาท เป็นยอดขาดดุลการค้าให้ญี่ปุ่นจำนวน 363,475 ล้านบาท (ตารางที่ 2.) เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยจากปี 2549 แม้ว่าไทยยังเป็นฝ่ายเสียเปรียบดุลการค้าเรื่อยมาเป็นเพราะความต้องการในการนำเข้าสินค้าวัตถุดิบและกิ่งสำเร็จรูป และเครื่องจักรมีสัดส่วนสูงสุด เนื่องจากโครงสร้างการผลิตมีข้อต่อต้องพึ่งพาเทคโนโลยี เครื่องจักร และวัตถุดิบจากการนำเข้า โครงสร้างการค้าของไทยจึงต้องนำเข้าสูง อย่างไรก็ตามจะเห็นว่ามูลค่าการส่งออกปรับสูงขึ้นต่อเนื่องทุกปี สะท้อนถึงโอกาสและความสามารถในการเพิ่มการส่งออกให้ขยายตัวได้ ดังนั้น การเพิ่มขีดความสามารถในการผลิต จะช่วยให้ความสามารถในการแข่งขันตลอดจนช่วยทดแทนสินค้านำเข้าได้ เช่น การผลิตเหล็กคุณภาพสูงซึ่งไทยผลิตไม่ได้หรือผลิตได้ไม่พอใช้ทำให้ต้องอาศัยนำเข้าจากญี่ปุ่น

ตารางที่ 2. สถิติการค้าระหว่างไทยกับญี่ปุ่นปี 2545-2550

หน่วย : ล้านบาท

ปี	การค้ารวม	การนำเข้า	การส่งออก	ดุลการค้า
2545	1,066,127	639,104	427,023	-212,081
2546	1,227,852	755,896	471,956	-283,940
2547	1,442,885	901,122	541,763	-359,359
2548	1,650,181	1,047,004	603,177	-443,827
2549	1,609,686	985,755	623,931	-361,824
2550	1,613,597	988,536	625,061	-363,475

ปี 2550 ไทยมีการส่งออกแรไปยังประเทศญี่ปุ่นรวม 1,024 ล้านบาท มากที่สุด ได้แก่ ยิปซัม แอนไฮไดรต์ โดโลไมต์ และซีโลหะ(Slag) เป็นต้น จากมูลค่าการส่งออกแรไปยังต่างประเทศรวมทั้งสิ้น 32,864 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3 ของการส่งออกแรรวมทั้งสิ้น

ขณะที่ไทยนำเข้าแร่จากญี่ปุ่นประมาณ 878 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.7 ของการนำเข้าแร่ทั้งสิ้น รองจากการนำเข้าจากประเทศกลุ่มอาเซียน ออสเตรเลีย จีน และสหรัฐอเมริกา โดยการนำเข้าแร่รวมทั้งสิ้นจากทุกประเทศจำนวนประมาณ 52,737 ล้านบาท (พิกัด 25, 26 และ 27.01-27.04)

สำหรับแร่ที่มีการนำเข้าจากญี่ปุ่นมากที่สุดตามลำดับ ได้แก่ ซีแร่และถ่านหิน แมกนีเซียม สตีไทต์ ดินอื่นๆ และถ่านหิน เป็นต้น

ส่วนสินค้าโลหะกลุ่มเหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เป็นกลุ่มที่ไทยนำเข้าจากญี่ปุ่นมากที่สุด นำเข้ามากอันดับสองรองจากสินค้ากลุ่มเครื่องจักรและส่วนประกอบ (ตารางที่ 3.) เป็นมูลค่าประมาณ 128,956 ล้านบาท จากยอดไทยนำเข้าเหล็กจากทุกประเทศรวมทั้งสิ้น 298,856 ล้านบาท ผลิตภัณฑ์เหล็กสำคัญที่ไทยนำเข้าจากญี่ปุ่น ได้แก่ เหล็กแผ่นรีดร้อน เหล็กแผ่นรีดเย็น เหล็กแผ่นเคลือบ เหล็กแผ่นไร้สนิม (Stainless) และท่อเหล็ก เป็นต้น นอกจากการนำเข้าเหล็กจำนวนมากแล้วจะเห็นว่ายังมีการนำเข้าเศษโลหะและผลิตภัณฑ์โลหะรวมอีกประมาณ 6.5 หมื่นล้านบาท

นอกจากนี้ ญี่ปุ่นยังเป็นตลาดส่งออกเหล็กและผลิตภัณฑ์อันดับสองของไทย (14,219 ล้านบาท) รองจากสหรัฐอเมริกา โดยมีอัตราขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2549 ร้อยละ 14 ทั้งนี้ มูลค่าการส่งออกเหล็กไปยังตลาดต่างๆรวมทั้งสิ้น 158,576 ล้านบาท

ตารางที่ 3. สินค้านำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นปี 2549-2550

หน่วย : ล้านบาท

รายการ		2549	2550	อัตราขยายตัว (%)
1.	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	189,662	183,956	-3.01
2.	เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	124,669	128,956	3.44
3.	แผงวงจรไฟฟ้า	92,955	102,441	10.20
4.	เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	97,374	99,538	2.22
5.	เคมีภัณฑ์	76,846	78,283	1.87
6.	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	78,696	72,502	-7.87
7.	สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	34,075	38,726	13.65
8.	เครื่องมือ เครื่องใช้ทางวิทยาศาสตร์ การแพทย์	32,893	33,443	1.67
9.	ผลิตภัณฑ์ทำจากพลาสติก	31,424	30,743	-2.17
10.	ผลิตภัณฑ์โลหะ	30,716	26,586	-13.45
	อื่น ๆ	196,445	193,362	-1.57
	มูลค่ารวม	985,755	988,536	0.28

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือกรมศุลกากร
: สำนักพัฒนาและส่งเสริม กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่

อนุสัญญาบาเซล (Basel Convention)^{1/}

ความเป็นมา

สืบเนื่องจากเกิดการลักลอบนำของเสียอันตรายจากประเทศอุตสาหกรรมไปทิ้งในประเทศด้อยพัฒนาในแถบทวีปแอฟริกา เอเชีย และอเมริกากลาง มีเพิ่มขึ้นและเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย และเศรษฐกิจ โครงการสิ่งแวดล้อมสหประชาชาติ (The United Nation Environment Programme : UNEP) จึงได้จัดประชุมเพื่อจัดทำร่างอนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายและการกำจัดของเสียอันตรายข้ามแดนเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2532 ณ นครบาเซล ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2535 ปัจจุบันประเทศที่ให้สัตยาบันลงนามเป็นภาคีแล้วรวมจำนวน 169 ประเทศ (ธันวาคม 2549)

^{1/} <http://www.pcd.go.th> กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (15 ก.พ. 2551)

ประเทศไทยเป็นสมาชิกเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2540 และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2541 เป็นต้นมา ซึ่งการควบคุมจะเริ่มตั้งแต่ก่อนการนำเข้า การส่งออกและนำผ่านของเสียอันตรายไปยังประเทศอื่นจะต้องแจ้งรายละเอียดและขออนุญาตตามขั้นตอนจากหน่วยงานที่มีอำนาจ (Competent Authority) ของประเทศ ของไทยคือกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม และกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติงานในฐานะเป็นศูนย์ประสานงาน (Focal - point)

วัตถุประสงค์อนุสัญญาบาเซล

- เพื่อควบคุมการนำเข้า การส่งออก และการนำผ่านของเสียอันตรายให้เกิดความปลอดภัย ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัย
- ป้องกันการขนส่งที่ผิดกฎหมาย
- ช่วยประเทศกำลังพัฒนาในการถ่ายทอดเทคโนโลยีการจัดการของเสียอันตรายโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม เช่น การก่อตั้งศูนย์ฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก

อนุสัญญาบาเซลมิได้เป็นเพียงมาตรการด้านกฎหมายเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือและกลไกที่ทำให้เกิดการพัฒนากิจการจัดการของเสียอันตรายของประเทศภาคสมาชิกให้อยู่ในระดับสากล และควบคุมการค้าชายคาของเสียอันตรายให้เป็นระบบมากขึ้น และช่วยลดความเสี่ยงต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมจากของเสียอันตราย

ประโยชน์ของการเป็นภาคีอนุสัญญาบาเซล

- สามารถป้องกันปัญหาการลักลอบนำของเสียมาทิ้งในประเทศเนื่องจากอนุสัญญาบาเซลนี้กำหนดมาตรการบังคับให้ประเทศภาคีผู้ส่งออกรับผิดชอบในการนำกลับภายใน 30 วัน และชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้น
- การปฏิบัติตามข้อกำหนดอนุสัญญาบาเซล จะทำให้ทราบล่วงหน้าหากมีการนำเข้ามาผ่านและส่งออกของเสียอันตรายซึ่งสามารถพิจารณาเตรียมการและเฝ้าระวังให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศได้มากกว่าการไม่ได้เป็นภาคี ซึ่งจะไม่ทราบการเคลื่อนไหวโดยเฉพาะกรณีที่ถูกนำผ่าน
- ได้รับสิทธิในการส่งออกของเสียอันตรายเพื่อนำไปกำจัดในประเทศภาคี ซึ่งมีเทคโนโลยีที่เหมาะสมและมีความสามารถในการกำจัดของเสียอันตราย อาทิ การส่งออกของเสียอันตรายประเภทหม้อแปลงไฟฟ้า/ตัวเก็บประจุไฟฟ้าที่มีสารพีซีบี (Print Circuit Board) ไปกำจัดในประเทศฝรั่งเศส และประเทศอังกฤษ
- สามารถค้าขายกับประเทศภาคีในการส่งออกและนำเข้าของเสียอันตรายเพื่อการอุตสาหกรรมที่ใช้ของเสียอันตรายเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิต

- จะได้รับความคุ้มครองและความช่วยเหลือทั้งทางด้านวิชาการและด้านการเงินจากกองทุนหมุนเวียน เพื่อแก้ไขปัญหากรณีเกิดอุบัติเหตุอันเนื่องจากการขนส่งเคลื่อนย้ายและกำจัดของเสียอันตราย

- จะได้รับความช่วยเหลือด้านวิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ จากประเทศภาคีที่พัฒนาแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาการจัดการของเสียอันตรายภายในประเทศให้เป็นระบบครบวงจร ซึ่งทำให้สภาพแวดล้อมของประเทศดีขึ้น

- มีการกำหนดมาตรการและระเบียบปฏิบัติที่เข้มงวดในการควบคุมการส่งออก นำเข้า และนำผ่านของเสียอันตรายรวมทั้งการจัดหาอุปกรณ์และสถานที่กำจัดของเสียอันตรายภายในประเทศ

สาระสำคัญ

- บัญชีรายชื่อของเสียจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ List A และ List B

List A เป็นของเสียอันตราย

อนุสัญญาจะควบคุมการขนส่งเคลื่อนย้ายกากสารเคมีประเภทต่างๆ ซึ่งเดิมได้กำหนดบัญชีรายชื่อของเสียที่ควบคุมเพียง 47 ชนิด แต่ต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไข และจัดกลุ่มใหม่เป็น List A ซึ่งมี 61 ชนิด ของเสียที่อยู่ใน List A จะถูกห้ามมิให้มีการขนส่งเคลื่อนย้ายจากประเทศอุตสาหกรรม (OECD) หรือ องค์การพัฒนาความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ (The Organization of Economic Cooperation Development) ไปยังประเทศนอกกลุ่ม (Non OECD) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2541 เป็นต้นมา ได้แก่

1. ของเสียประเภทโลหะ 19 ชนิด เช่น สารหนู ตะกั่ว ปปรอท แอสเบสตอส และแคดเมียม
2. ของเสียประเภทอินทรีย์สาร 6 ชนิด เช่น สารเร่งปฏิกิริยาฟลูออรีน
3. ของเสียประเภทอินทรีย์สาร 20 ชนิด เช่น น้ำมันดิบ น้ำมันเตา
4. ของเสียประเภทอินทรีย์สารและหรืออินทรีย์สาร 16 ชนิด เช่น ของเสียจากโรงพยาบาล เป็นต้น

List B เป็นของเสียไม่อันตราย

รายชื่อใน List B เป็นของเสียไม่อันตรายดังนั้นจะได้รับการยกเว้นให้มีการเคลื่อนย้ายเพื่อนำกลับไปใช้ประโยชน์หรือใช้ใหม่ได้ เช่น เศษเหล็ก ทองแดง ชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เซรามิก พลาสติก กระจก และของเสียจากอุตสาหกรรมสิ่งทอ เป็นต้น

นอกจากนี้ ของเสียที่ถูกควบคุมภายใต้อนุสัญญายังรวมถึงของเสียอื่น ซึ่งมีลักษณะตามภาคผนวกที่ 3 อนุสัญญาบาเซล และ ของเสียที่ภาคีสมาชิกกำหนดห้ามนำเข้าภายในประเทศของตน เพิ่มจากที่กำหนดไว้เดิมก็ได้

- การขนส่งของเสียต้องบรรจุหีบห่อติดป้ายขนส่งด้วยวิธีการที่กำหนดตามมาตรฐานสากล ตลอดจนต้องมีการประกันภัยและรับผิดชอบในกรณีที่เกิดความเสียหายขึ้นโดยต้องนำกลับภายใน 30 วัน และต้องชดเชยค่าเสียหายหากเกิดอุบัติเหตุมีการรั่วไหลหรือปนเปื้อน
- อนุสัญญาจะไม่อนุญาตให้มีการส่งออกหรือนำเข้าของเสียอันตรายจากประเทศที่มีได้เป็นภาคี ยกเว้นจะทำความตกลงทวิภาคี และจะต้องให้ความร่วมมือกับนานาชาติในการจัดการของเสียอันตรายที่มีความปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม

ของเสีย List A1 กลุ่มประเภทโลหะและที่มีโลหะเป็นองค์ประกอบ 19 ชนิด ดังนี้

List A1	
A1010	ของเสียประเภทโลหะและของเสียที่ประกอบด้วยโลหะผสม พลวง สารหนู เบริลเลียม แคดเมียม ตะกั่ว พรอท ซิลิเนียม เทลลูเรียม แทลเลียม ยกเว้นของเสียเหล่านั้นได้รับการระบุเป็นพิเศษในบัญชีรายชื่อ List B
A1020	ของเสียที่มีองค์ประกอบหรือสารปนเปื้อน (ไม่รวมของเสียในรูปก้อนโลหะ) ● พลวงและสารประกอบพลวง ● เบริลเลียมและสารประกอบเบริลเลียม ● แคดเมียมและสารประกอบแคดเมียม ● ตะกั่วและสารประกอบตะกั่ว ● ซิลิเนียมและสารประกอบซิลิเนียม ● เทลลูเรียมและสารประกอบเทลลูเรียม
A1030	ของเสียที่มีองค์ประกอบและสารปนเปื้อน ● สารหนูและสารประกอบสารหนู ● พรอทและสารประกอบพรอท ● แทลเลียมและสารประกอบแทลเลียม
A1040	ของเสียที่มีองค์ประกอบ ● โลหะคาร์บอนิล ● สารประกอบโครเมียมเฮกซะวาเลนต์
A1050	กากตะกอนจากการชุบโลหะ
A1060	ของเสียที่เป็นของเหลวที่เกิดจากการทำความสะอาดโลหะด้วยกรด
A1070	กากจากกระบวนการผลิตสังกะสี ผุ่น และกากตะกอน เช่น จาโรไซต์ เฮมาไทต์ ฯลฯ
A1080	ของเสียประเภทกากสังกะสี ไม่รวมที่ระบุในบัญชีรายชื่อ B ที่มีสารตะกั่วและแคดเมียมในความเข้มข้นมากเพียงพอที่แสดงลักษณะตามภาคผนวก 3
A1090	เถ้าจากการเผาสายฉนวนหุ้มเส้นลวดทองแดง
A1100	ผุ่นและกากจากระบบกรองก๊าซในโรงถลุงทองแดง
A1110	สารละลายนำไฟฟ้าที่ใช้แล้ว จากกระบวนการแยกทองแดงให้บริสุทธิ์ด้วยไฟฟ้า
A1120	กากตะกอน ยกเว้น สารที่ทำหน้าที่เป็นขั้วไฟฟ้าบวก (anode slimes) จากกระบวนการแยกทองแดงให้บริสุทธิ์ด้วยไฟฟ้า
A1130	สารละลายใช้ขึ้นรูปแม่พิมพ์ที่ใช้แล้วที่มีองค์ประกอบของทองแดงที่ละลายได้

A1140	ของเสียสารเร่งปฏิกิริยาประเภททองแดงไซยาไนด์ และคิวปริคคลอไรด์
A1150	ถ้าโลหะมีค่าจากการเผาแผงวงจรอิเล็กทรอนิกส์ ไม่รวมที่ระบุในบัญชีรายชื่อ B1
A1160	แบตเตอรี่ชนิด ตะกั่ว-กรด ทั้งที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์และแยกส่วน
A1170	ของเสียประเภทแบตเตอรี่ที่ยังไม่ได้แยกประเภท ยกเว้นของผสมของแบตเตอรี่ เฉพาะในบัญชีรายชื่อ B ของเสียประเภทแบตเตอรี่ที่ไม่ระบุในบัญชีรายชื่อ B ที่มี องค์ประกอบของสารในภาคผนวก 1 จนถึงขอบเขตที่เป็นอันตราย
A1180	ของเสียประเภทเศษหรือชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่มีส่วนประกอบ ซึ่งได้แก่ ตัวเก็บประจุไฟฟ้าและแบตเตอรี่อื่น ๆ ที่รวมในบัญชีรายชื่อ A สวิตช์ที่มี ปรอทเป็นองค์ประกอบแก้วจากหลอด Cathode-ray และ Activated glass อื่น ๆ ตัว เก็บประจุไฟฟ้าที่มีสารฟอสฟอรัสหรือที่ปนเปื้อนด้วยองค์ประกอบในภาคผนวก 1 (เช่น แคดเมียมปรอท ตะกั่ว โพลีคลอริเนตเตดไบฟีนิล) จนถึงขอบเขตที่ทำให้ของเสีย นั้น มีลักษณะใด ๆ ตามภาคผนวก 3 (สัมพันธ์กับรายการ B1110 ในบัญชีรายชื่อ B) ³
A1190	ของเสียสายเคเบิลโลหะที่เคลือบด้วยพลาสติก ซึ่งมีหรือปนเปื้อนด้วยน้ำมัน ดินจาก ถ่านหิน (coal tar) สารโพลีคลอริเนตเตดไบฟีนอล ที่ระดับความเข้มข้นไม่น้อยกว่า 50 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ตะกั่ว แคดเมียม และสารประกอบฮาโลเจนอินทรีย์ (Organohalogen Compounds) อื่นหรือองค์ประกอบ ในภาคผนวก 1 จนถึงขอบเขตที่ ทำให้ของเสียนั้นมีลักษณะใด ๆ ตามภาคผนวก 3

หมายเหตุ

- 1 รายการที่ระบุในบัญชีรายชื่อ B (B1060) ไม่มีการยกเว้นพิเศษ
- 2 รายการนี้ไม่รวมเศษชิ้นส่วนจากเครื่องกำเนิดพลังงานไฟฟ้า
- 3 สารฟอสฟอรัสที่ระดับความเข้มข้นไม่น้อยกว่า 50 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม

ของเสีย List B1 ประเภทโลหะและที่มีโลหะในองค์ประกอบ 25 ชนิด ดังนี้

List B1	
B1010	ของเสียโลหะและโลหะผสมในรูปโลหะที่ไม่ฟุ้งกระจาย <ul style="list-style-type: none"> ● โลหะมีค่า (กลุ่มทอง เงิน แพลตตินั่ม แต่ไม่รวมปรอท) ● เศษเหล็กและเหล็กกล้า ● เศษทองแดง ● เศษนิกเกิล ● เศษอะลูมิเนียม ● เศษสังกะสี ● เศษดีบุก ● เศษทังสเตน ● เศษโมลิบดีนัม ● เศษแทนทาลัม ● เศษแมกนีเซียม ● เศษโคบอลต์ ● เศษบิสมีท ● เศษไทเทเนียม ● เศษเซอร์โคเนียม ● เศษแมงกานีส ● เศษเจอมาเนียม ● เศษเวเนเดียม ● เศษฮาฟเนียม อินเดียมไนโอเบียม เรเนียม และแกดเลียม ● เศษธอเรียม ● เศษโลหะจำพวกที่หายาก ● และเศษโครเมียม

B1020	เศษโลหะที่สะอาดไม่ปนเปื้อน รวมถึงโลหะผสมในรูปสำเร็จขนาดใหญ่ (เป็นแผ่น เพลท ล้ำ แท่ง ฯลฯ) ของ <ul style="list-style-type: none"> • เศษพลวง • เศษเบริลเลียม • เศษแคดเมียม • เศษตะกั่ว (แต่ยกเว้นแบตเตอรี่ชนิด ตะกั่ว-กรด) • เศษเซลเนียม • เศษเทลลูเรียม
B1030	เศษโลหะหลอมยากซึ่งมีกากเจือปน
B1031	ของเสียโลหะและโลหะผสม ในรูปโลหะที่ฟุ้งกระจายได้ (ผงโลหะ) ของโมลิบดีนัม ทังสแตน ไทเทเนียม แทนทาลัม ไนโอเบียม และริเนียม ยกเว้นของเสีย เช่นว่า ที่ระบุ ในบัญชีรายชื่อ A ภายใต้รายการ A1050 กากตะกอนจากการชุบโลหะ
B1040	เศษชิ้นส่วนจากเครื่องกำเนิดพลังงานไฟฟ้าที่ไม่ปนเปื้อนน้ำมันหล่อลื่น สารพีซีบี หรือพีซีที จนถึงขอบเขตที่ทำให้ของเสียนั้นเป็นอันตราย
B1050	โลหะไม่มีเหล็กผสม เศษชิ้นส่วนหนัก ที่ไม่มีวัตถุในภาคผนวก 1 ในความเข้มข้นมากเพียงพอที่แสดงลักษณะตามภาคผนวก 3 ⁸
B1060	ของเสียประเภทเซลเนียม และเทลลูเรียม ในรูปธาตุโลหะ รวมถึงที่เป็นผง
B1070	ของเสียประเภททองแดงและโลหะผสมทองแดงในรูปฟุ้งกระจายได้ หากของเสียนั้นไม่มีองค์ประกอบในภาคผนวก 1 จนถึงขอบเขตที่ของเสียนั้นแสดงลักษณะตามภาคผนวก 3
B1080	แก้วและกากสังกะสี รวมถึงกากโลหะผสมสังกะสีในรูปที่ฟุ้งกระจาย หากของเสียนั้นไม่มีองค์ประกอบในภาคผนวก 1 ในความเข้มข้นจนทำให้แสดงลักษณะตามภาคผนวก 3 หรือแสดงลักษณะอันตราย H 4.3 ⁹
B1090	ของเสียประเภทแบตเตอรี่ที่เป็นไปตามกำหนด ยกเว้นที่ทำด้วย ตะกั่ว แคดเมียม หรือปรอท
B1100	ของเสียที่มีองค์ประกอบของโลหะจากการหลอมโลหะ การถลุงโลหะ และการกลั่นโลหะ ดังต่อไปนี้ <ul style="list-style-type: none"> • แ่งสังกะสีแข็ง • ชีโลหะจากสังกะสี<ul style="list-style-type: none"> - ชีโลหะ (สังกะสีส่วนบนจากการชุบโลหะ) (> 90% Zn) - ชีโลหะ (สังกะสีส่วนล่างจากการชุบโลหะ) (> 92% Zn) - ชีโลหะจากการหล่อโดยวิธีฉีดสังกะสีร้อนเหลวเข้าไปในแม่พิมพ์ (> 85% Zn) - ชีโลหะสังกะสีจากเครื่องชุบโลหะร้อน (batch) (> 92% Zn) - เศษสังกะสี • เศษอะลูมิเนียม ยกเว้นตะกรันเกลือ • ตะกรันจากกระบวนการเตรียมทองแดงเพื่อนำเข้าไปทำให้บริสุทธิ์ หรือ

	<p>กระบวนการต่อไปที่ไม่มีสารหนูตะกั่ว หรือแคดเมียมเจือปน จนถึงขอบเขตที่ทำให้ของเสียนั้นแสดงลักษณะอันตรายตามภาคผนวก 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • ของเสียของ fraction linings จากการถลุงทองแดง (Copper smelting) รวมถึง crucibles จากการหลอมทองแดง • ตระกรันจากกระบวนการเตรียมโลหะมีค่าเพื่อนำไปทำให้บริสุทธิ์ • ตระกรันดีบุกที่มีแทนทาลัมในองค์ประกอบน้อยกว่าร้อยละ 0.5 ของดีบุก
B1110	<p>ชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ที่ประกอบด้วยโลหะหรือโลหะผสม • ของเสียประเภทเศษหรือชิ้นส่วนไฟฟ้าหรืออิเล็กทรอนิกส์¹⁰ (รวมถึงแผงวงจร) ที่ไม่มีองค์ประกอบ ซึ่งได้แก่ หม้อเก็บประจุไฟฟ้าและแบตเตอรี่อื่น ๆ ที่รวมในบัญชีรายชื่อ A สวิตช์ที่มีปรอทเป็นองค์ประกอบ แก้วจากหลอด Cathode-ray และ activated glass อื่น ๆ หม้อเก็บประจุไฟฟ้าที่มีสารฟอสฟอรัส หรือที่ไม่ปนเปื้อนด้วยองค์ประกอบในภาคผนวก 1 (เช่น แคดเมียม ปรอท ตะกั่ว โพลีคลอริเนเตดไบฟีนิล) หรือที่ซึ่งองค์ประกอบเหล่านั้นได้รับการกำจัดจนถึงขอบเขตที่ทำให้ของเสียนั้นไม่มีลักษณะใดๆ ตามภาคผนวก 3 (สัมพันธ์กับรายการ A1180 ในบัญชีรายชื่อ A) • ชิ้นส่วนอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ (รวมถึงแผงวงจร สายไฟ และส่วนประกอบอิเล็กทรอนิกส์) ที่มีจุดประสงค์เพื่อนำมาใช้ซ้ำโดยตรง¹¹ และไม่ใช่เพื่อการรีไซเคิลหรือกำจัดขั้นสุดท้าย¹²
B1120	<p>สารเร่งปฏิกิริยา (catalysts) ใช้แล้วยกเว้นของเหลวที่ใช้เป็นสารเร่งปฏิกิริยาที่มีสารดังต่อไปนี้</p> <p>โลหะ transition ยกเว้นของเสียประเภทสารเร่งปฏิกิริยา (สารเร่งปฏิกิริยาใช้แล้วของเหลวที่ใช้เป็นสารเร่งปฏิกิริยา หรือสารเร่งปฏิกิริยาอื่น ๆ) ในบัญชีรายชื่อ A</p> <ul style="list-style-type: none"> • สแกนเดียม • ไทเทเนียม • วาเนเดียม • โครเมียม • แมงกานีส • เหล็ก • โคบอลต์ • นิกเกิล • ทองแดง • สังกะสี • ลิเทียม • เซอโคเนียม • ไนโอเบียม • โมลิบดีนัม • ฮาฟเนียม • แทนทาลัม • ทังสแตน • เรเนียม <p>แลนธาไนด์ (โลหะหายาก)</p> <ul style="list-style-type: none"> • แลนธาไนด์ • เซเรียม • ฟราซีโอโดเมียม • นีโอดี • เซมาเรียม • ยูเรเนียม • แกโดลิเนียม • เทอเบียม • ไดสโพรเซียม • สอลเมียม • เออเบียม • ธูเลียม • อิทเทอร์เบียม • ลูทีเซียม
B1130	<p>สารเร่งปฏิกิริยาใช้แล้วที่มีโลหะมีค่าในองค์ประกอบที่ผ่านการทำความสะอาดแล้ว</p>
B1140	<p>กากในรูปของแข็งที่มีโลหะมีค่าในองค์ประกอบซึ่งมีไซยาไนด์อินทรีย์ปริมาณน้อย</p>

B1150	ของเสียโลหะผสมและโลหะมีค่า (กลุ่มทองเงิน แพลทตินัม แต่ไม่รวมปรอท) ในรูปที่ไม่ใช่ของเหลวและฟุ้งกระจายได้ในบรรจุภัณฑ์และฉลากที่เหมาะสม
B1160	แก้วโลหะมีค่าจากการเผาแผงวงจรในเตาเผา (สัมพันธ์กับรายการ A1150 ในบัญชีรายชื่อ A)
B1170	แก้วโลหะมีค่าจากการเผาฟิล์มถ่ายภาพในเตาเผา
B1180	ของเสียประเภทฟิล์มถ่ายภาพที่มึนสารประกอบของฮาโลเจนเงิน (Silver halides) และโลหะเงิน (metallic silver)
B1190	ของเสียประเภทกระดาษอัดภาพที่มีเงินเฮไลด์ (Silver halides) และโลหะเงิน (metallic silver)
B1200	ตะกรันโลหะลักษณะเป็นเม็ดที่เกิดจากการผลิตเหล็กและเหล็กกล้า
B1210	ตะกรันโลหะที่เกิดจากการผลิตเหล็กและเหล็กกล้า รวมถึงตะกรันที่เป็นแหล่งกำเนิดของไทเทเนียมไดออกไซด์และเวเนเดียม
B1220	ตะกรันจากการผลิตสังกะสี ที่มีเหล็กปริมาณสูง (มากกว่าร้อยละ 20) ซึ่งถูกนำมาปรับเสถียรทางเคมี และนำมาใช้ในการก่อสร้าง โดยดำเนินการตามข้อกำหนดทางอุตสาหกรรม (เช่น DIN 4301)
B1230	เศษจากการบดที่เกิดจากการผลิตเหล็กและเหล็กกล้า
B1240	เกล็ด/สเก็ดจากการบดทองแดงออกไซด์
B1250	ยานพาหนะที่มีเครื่องยนต์ ที่หมดอายุการใช้งานแล้วที่ไม่มีของเหลวหรือองค์ประกอบอันตรายอื่นๆ

ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น กับ อนุสัญญาบาเซล

จากการเปิดเขตการค้าเสรีไทย-ญี่ปุ่น ในปีแรกความตกลงกำหนดการลดอัตราภาษีนำเข้าสินค้าเหลือ 0% โดยจะมีผลเริ่มบังคับใช้ทันที จึงมีความกังวลจากหลายฝ่ายได้ตั้งข้อสังเกตและให้เฝ้าติดตามเรื่อง ความตกลง JTEPA ที่จะเปิดโอกาสให้ขยะและของเสียอันตรายจากญี่ปุ่นไหลเข้ามาในไทยมากขึ้น เพราะในข้อตกลง JTEPA เมื่อภาษีนำเข้าลดลงสินค้าวัตถุดิบ โดยเฉพาะในกลุ่มซีแร่และแก้วอื่น ๆ (พิกัด 26.21) น่าจะเพิ่มมากขึ้นและส่งผลให้การนำเข้าขยะของเสียที่เป็นอันตรายแอบแฝงมาด้วยเพิ่มมากขึ้นตามมาได้

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการนำเข้าของเสียให้ยึดตามหลักกฎหมายไทย (พ.ร.บ. วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535) และอนุสัญญาระหว่างประเทศในเรื่องเคลื่อนย้ายและกำจัดของเสียอันตราย (รวมถึงอนุสัญญาบาเซล) นั้น ในความเป็นจริงคือญี่ปุ่นสามารถส่งออกขยะของเสียมายังไทยได้หากได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลของทั้งสองฝ่ายภายใต้อนุสัญญาบาเซล ทั้งบัญชี List A (ของเสียอันตรายจำนวน 61 ชนิด) กับ List B (ของเสียไม่อันตราย นำกลับไปใช้ประโยชน์หรือใช้

ใหม่ได้) ซึ่งไม่เกี่ยวกับข้อตกลง ใน JTEPA เนื่องจากความตกลง JTEPA ไม่ได้เปลี่ยนแปลงสิทธิและพันธกรณีของไทยและญี่ปุ่นตามอนุสัญญาบาเซลนี้

ในฐานะประเทศภาคีอนุสัญญาบาเซล สำหรับบทแก้ไขอนุสัญญาบาเซลที่เรียกว่าแบนด์ อเมนด์เม้นต์ (Band Amendment) ซึ่งจะยกเลิกข้อกีดกันการห้ามประเทศพัฒนาแล้ว ไม่ให้ส่งออกของเสียอันตรายไปทำลายในประเทศกำลังพัฒนานั้น ปัจจุบันยังไม่มีผลใช้บังคับ แต่หากต่อไปมีผลบังคับใช้ไทยและญี่ปุ่นจะยังใช้ตามความตกลง JTEPA กล่าวคือ ไทยไม่อนุญาตในทุกกรณีที่อนุญาตให้ของเสียจากญี่ปุ่นเข้ามาในไทยได้

สรุป

การตกลงเปิดเขตการค้าเสรีกับญี่ปุ่นภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) นั้น แม้อัตราภาษีนำเข้าสินค้าแร่และโลหะหลายรายการจะปรับลดลงเหลือร้อยละ 0 ทันทีที่ความตกลงเริ่มมีผลใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 ภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบต้องมีการปรับตัวรองรับการเปิดตลาดเสรี เช่น การพัฒนาศักยภาพการผลิตเหล็กคุณภาพพิเศษให้ได้มาตรฐานทัดเทียมเหล็กญี่ปุ่นเพื่อทดแทนการนำเข้า

สำหรับภาครัฐสามารถนำมาตรการปกป้อง (Safeguards Measure) มาใช้ได้หากเกิดความเสียหายร้ายแรงแก่อุตสาหกรรมในประเทศจากการนำเข้าที่ทะลักเข้ามามากเกินไป
ส่วนด้านการนำเข้า ส่งออก สินค้าที่เป็นของเสียอันตรายยังคงต้องเป็นไปตามข้อห้ามภายใต้อนุสัญญาบาเซล กล่าวคือ JTEPA ไม่ได้ส่งผลหรือเปลี่ยนแปลงให้การนำเข้าขยะของเสียอันตรายต่าง ๆ ผ่านเข้าประเทศได้อย่างเสรีเหมือนที่ต่างกังวลว่าจะเป็นช่องทางให้เกิดการนำเข้าของเสียมีพิษสะสมมากขึ้น เพราะการปฏิบัติตามอนุสัญญาบาเซลยังไม่ได้ถูกยกเลิก หรือ ถ้าต่อไปอนุสัญญาบาเซลถูกยกเลิกข้อห้ามใด ๆ ก็ไม่ทำให้ JTEPA กระทบตามโดยทั้งสองฝ่ายยังปฏิบัติตาม JTEPA ซึ่งได้กำหนดเป็นข้อตกลงไว้แล้วว่าไม่อนุญาตการนำเข้าของเสียอันตราย

ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐต้องเข้มงวดในการนำกฎหมายที่มีอยู่แล้วมาใช้ควบคุมและตรวจสอบเรื่องการนำเข้าวัตถุอันตราย เพื่อป้องกันการแอบแฝงการนำเข้าขยะมีพิษหรือสารเคมีอันตรายเข้าประเทศไทย อีกทั้ง ควรร่วมมือกันทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนช่วยกันสอดส่องป้องกันหรือตรวจสอบการทุจริตการลักลอบไปจนถึงการเร่ง/เริ่มสร้างจิตสำนึกที่ดีของคนในชาติให้รู้จักช่วยกันป้องกันปัญหาดังกล่าวอย่างจริงจังต่อไป

กลุ่มส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

14 มีนาคม 2551